No. 966 Zaterdag 5 Juli 1902. 19de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 4 Juli.

NIEUWE VOORUITZICHTEN VOOR HANDEL EN LANDBOUW IN ONZE KOLONIE.

I.

(*Ingezonden*).

De ernstige pogingen, in den laatsten tijd in het werk gesteld, om den bloei van onze kolonie te bevorderen, beginnen reeds de eerste vruchten te dragen.

Niet in dien zin, dat het bloeitijdperk reeds is ingetreden, er alom vooruitgang valt waar te nemen, — het is nog verre af; toch vertoonen zich reeds de eerste teekenen van een hoopvolle toekomst.

Het initiatief door particulieren genomen, van Gouvernementszijde gesteund, toont dat een nieuw leven in onze kolonie in opkomst is, bewijst dat de verlammende geest van pessimisme en moedeloosheid gaat plaats maken voor een opwekkende geest van energie en vertrouwen.

De middelen, die ter verbetering worden aangewend, vinden goedkeuring, worden op prijs gesteld. Er is veel belangstelling, van zeer velen ontvangt men steun en medewerking.

Onder deze omstandigheden gevoelt men zich geprikkeld en bemoedigd een poging te wagen, om de aandacht van het belanghebbend publiek en der autoriteiten te vestigen op toestanden in onze kolonie, die voor verbetering vatbaar, voor zaken, die tot nieuwen bloei van onze eilanden kunnen bijdragen. Hoe meer de zaak besproken en van alle kanten bezien wordt, des te meer zal men de verschillende voor- en nadeelen leeren kennen. *Du choc des opinions jaillit la vérité.* Met belangstelling daarom wachten wij het oordeel van meer bevoegden en deskundigen over deze artikelen af.

Het betreft hier, DE HANDELSRELATIES TUSSCHEN ONZE DRIE BOVENWINDSCHE EILANDEN EN CURAÇAO.

Men zou even goed kunnen zeggen, de handelsrelaties, die er *niet* bestaan met deze eilanden, want men moge de namen kennen dezer zustereilanden,— weten, dat zij een deel uitmaken onzer kolonie, voor het overige is men vrij wel onbekend met dit gedeelte onzer bezittingen. Het is waar, de groote afstand, het verschil van taal, hun geringe beteekenis, hun groote armoede, hebben er zeer veel toe bijgedragen om deze eilanden te ignoreeren en van ons te vervreemden en ze als een struikelblok van Curaçao's vooruitgang te beschouwen. En toch wil het ons voorkomen, dat daarin verbetering *gewenscht* en *mogelijk* is.

* * *

Slechts elf maal per jaar maakt de paketschoener "*Gouverneur van den Brandhof*" de reis van Curaçao naar deze eilanden. Gedurende de orkaansmaanden houdt alle verbinding op, daar hij het gedurende dien tijd veiliger acht een wijkplaats te zoeken in onze haven, dan rond te dobberen op de verraderlijke Caraïbische zee. De goederen, die deze eilanden van uit Curaçao betrekken, zijn zoo weinig en gering, dat men het bijna buiten rekening kan laten. Bijna alles wordt van de nabijgelegen eilanden St. Thomas en St. Kitts aangevoerd. Het zou een dwaasheid zijn hieraan een einde te willen maken. De groote afstand van Curaçao en de nabijheid van gene eilanden laten geen anderen weg open voor het spoedig verkrijgen van de noodzakelijke levensbenoodigheden. Doch evenzeer staat het vast, dat er veel meer van Curaçao zou ontboden worden, wanneer 1ste. de vracht en passage van de "Brandhof" niet zoo buitensporig hoog, 2de. de scheepsgelegenheden talrijker, 3de. wanneer ook Curaçao zich de moeite wilde getroosten op hare beurt handelsrelaties met deze eilanden aan te knoopen. Het eerste is te bekend, dat het nog noodig is om de algemeene ontevredenheid nieuw voedsel te geven.

Zels het *nieuwe* tarief van den gouvernementschoener mag nog bespottelijk hoog genoemd worden. Een voorbeeld: De laatste reis bracht deze hier van St. Martin 15 balen (965 K. G.) katoen, waarvoor tot Curaçao (4 dagen reis) *f* 30,— vracht in rekening werden gebracht, of ongeveer ⅝ van hetgeen (n. l. *f* 48,—) de K. W. I. M. vroeg voor diezelfde 15 balen voor het vervoer naar Holland (32 dagen reis.)

Om zich nog meer te overtuigen, vergelijke men met die vrachtprijzen het tarief van de brikken *Curaçao* en *G. B. Lockhart*, die de koopmansgoederen van New-York (± 14 dagen reis) op Curaçao aanvoeren. Men vergete niet, dat onze paketschoener bovendien jaarlijks *f* 6000 subsidie ontvangt.

Vrachtprijzen van de "Curaçao" en "G. B. Lockhart" en de paketschoener "Gouv. v. d. Brandhof"

	LOCKHART		V. D. BRANDHOF
1 vat meel	*f* 1.—	idem.	*f* 1,—
1 vat aardappel	1.—	idem.	1,—
petroleum p. kist		idem.	0,37½
1 zak koffie	0,62½	idem.	0,62½
1 damejean		idem.	0,15
kisten, koffers, etc. *f* 0,25 per kub. voet = plus minus *f* 9 per kub. M.			*f* 7 per kub. M.

Bovendien staat de "Lockhart" nog 6% korting toe.

Het tweede punt is begrijpelijk genoeg, wanneer men weet, dat slechts zelden of nooit (behalve de *v. d. Brandhof*) een barkje een extra-vrachtje voor of van deze eilanden kan machtig worden.

Het derde punt verdient nadere toelichting, daarvan hangt het al of niet slagen van dit plan af.

Op het eerste gezicht zal men zijn schouders ophalen en vragen hoe een geregelde ruilhandel mogelijk is met deze eilanden, die zoo weinig productief zijn. Helaas, tot nu is dit in vele opzichten waar, voor St. Martin en St. Eustatius nog meer dan voor Saba. Evenwel blijven wij toch optimistisch gestemd en vol hoop, de ernstige plannen ter verbetering te gemoet zien, waarmede ons koloniaal bestuur met betrekking tot deze eilanden bezield is.

Noodzakelijk echter is het, dat men ook op deze drie eilanden levendiger beseffe, dat er verbetering mogelijk is; dat men met moed de handen aan het werk slaat, met elkander onpartijdig de zaken bespreekt en onder zoekt. Laat men dan niet noodeloos den tijd verspillen, maar onmiddellijk overgaan, om op elk dezer eilanden een afdeeling te constitueeren van de "*Curaçaosche Maatschappij tot bevordering van Landbouw, Veeteelt, Visscherij en Zoutwinning*", en aansluiting met deze verzoeken. Men bedenke: *Eendracht maakt macht.* Het goed voorbeeld van Aruba en Bonaire moge wel beschamend, maar kan ook ter navolging prikkelend, werken.

Vooreerst willen wij ons meer tot het eiland Saba bepalen. De mannelijke bevolking verlaat steeds meer den geboortegrond, om aan de dokken van Bermuda werk te vinden, of als matrozen op Amerikaansche schepen dienst te nemen. Op het oogenblik vertoeven alleen van Windwarthside (Saba) ruim 170 mannen aan de dokwerken van Bermuda en 300 à

Feuilleton.

BARMHARTIGHEID EN GENADE.

III.

De uitslag van het concert was, boven verwachting, verbazend groot.

Wel raasden en tierden eenige dweepzieke bladen en steiloorige anglikaansche (Engelsch-protestantsche-) predikanten, maar het groote publiek stroomde in breede scharen naar het concert; de zaal was stampvol, en toen aan het einde van het tweede gedeelte van „Messias," gecomponeerd door den grooten Händel, het honderdvoudig „Alleluja" in zijn onsterfelijke pracht en heerlijkheid door koor, orkest en orgel jubelend ten hemel steeg en de duizenden toehoorders met verrukking luisterden, alles om zich heen vergetend, toen was het den man aan den lessenaar van den dirigent, Dr. Halle, wiens maatstok en arm alleen die bruisende toongolvingen bestuurde, alsof ook hij ten hemel werd opgeheven, en in zijn hart juichte het duizendwerf mede: Alleluja!

Het was het getuigenis eener goede daad, dat hem Gods stem en zijn geweten in dit oogenblik gaven: de zoetste belooning, welke hier beneden voor het goede bestaat.

En toen hem den volgenden dag de ontvangsten, na aftrek der onkosten, werden overhandigd, toen kon hij, bij het deel, dat hij voor zich zelven, voor het repeteeren en dirigeeren in rekening zou hebben kunnen brengen, ongeveer 300 gulden naar Londen zenden. Hij schreef er tevens bij, dat dit concert hem zooveel innig genoegen en voldoening verleend en het publiek dermate bevallen had, dat hij van nu af aan elk jaar een concert ten voordeele der „zusters van de christelijke liefde" zou opvoeren. Ook heel gewone lui, werkvolk, meiden, knechts en kleine burgertjes hadden hem hunne groote tevredenheid over het concert betuigd, en vooral daarover, dat hun geld hun niet alleen zulk een heerlijk kunstgenot verschaft had, maar ook voor armen en gebreklijdenden besteed werd. Zij hadden daardoor een veel hooger en reiner pleizier gesmaakt, dan zij ooit bij een picknick, bij een uitstapje, of zelfs in het koffiehuis zouden hebben kunnen vinden.

Men kan zich het antwoord der eerwaarde zusters voorstellen. Zij stonden er versteld van. Maar zij beloofden, dat de armen, die bedeeld werden, allegaar voor vader en moeder Halle, benevens voor hun dochtertje zouden bidden. En hare congregatie zelve zou telkenmale op zulk een dag den goeden God om een geheel bijzondere genade voor den grooten weldoener smeeken: hij moest zelf telkenmale wenschen, wat God hem zou gelieven te verleenen, zij zouden voor zijne intentie bidden en zich er mee vereenigen.

Toen Dr. Halle dezen brief met zijn echtgenoot gelezen had, stonden hem de tranen in de oogen, en hij sprak: „Edeler kan geen koning danken. Voor dat beetje, wat wij met onzen violen bij elkaar gekrabbeld hebben, moet de goede God zelve mij bedanken, en beloonen. Dat maakt iemand beschaamd."

Zijne vrouw daarentegen lachte guitig en zei: „Nu moogt ge iets voor je zelven vragen, en de zusters willen dan God smeeken, dat Hij het je geve; is het niet zoo?"

„Zeker, lieve; zoudt ge iets verlangen?"

„Misschien een volgende keer, eerst ben jij aan de beurt."

„Nu," sprak hij, „dan wensch ik, dat de zusters der liefde van Christus zoo gauw mogelijk weder naar Manchester terug komen."

„Vriend, ik heb er niet tegen in te brengen," zeide zijne min of meer verwonderde echtgenoote, „dat je zulke voorliefde koestert voor de katholieke nonnen; maar ik dacht, dat je iets voor je zelven had moeten wenschen. Den volgenden keer......

verlang ik iets voor ons."

„Laten wij eerst deze proef afwachten!" hernam hij lachend.

En de proef viel verrassend uit. Want ten gevolge der geldzending naar Londen waren er die zegden: in Manchester kon men armen en ellendigen genoeg vinden, die het geld konden gebruiken; daaraan paarden zich schroomvallig andere stemmen, welke meenden, dat de zusters zich niet bang hadden mogen laten maken om de stad te ontvluchten. En onvoorziens kwam er eene nieuwe beweging in gang. Het betrof de oprichting van een tehuis voor vrouwen en meisjes, die in de groote industriestad werk kwamen zoeken en daar onderkomen noch vrienden hadden. Daar schenen dus de zusters der christelijke liefde als het ware enkel en alleen geschikt en geroepen, om zulk een inrichting te besturen. En toen in een openbare vergadering aan den katholieken bisschop gevraagd werd, of hij niet de nonnen terug wilde roepen, wanneer aan haar het nieuwe liefdewerk werd opgedragen, toen zeide deze onverbloemd, dat het aan hem niet zou liggen; en eer het jaar om was had Manchester zijne katholieke zusters terug, en het heeft ze nog heden. Sedert heeft men haar met rust gelaten, gelijk dan ook in de heele stad een groote, allergunstige

400 Sabaneezen varen als matroos tot in de meest verwijderde streken der wereld. En dat, terwijl de geheele bevolking van Saba ± 2500 zielen bedraagt.

Slechts weinigen leggen zich nog op den landbouw toe, omdat zij voor de producten van den grond geen markt kunnen vinden, en zelfs de geringe uitvoer nog door de groote vrachtprijzen en uitvoerrechten, enz. belemmerd wordt. Tegenwoordig bebouwen nog slechts 6 mannen van Hellsgate (Saba) hun grond. Van de Windwarthside niet meer dan 25.

De natuur schijnt Saba voor den landbouw bestemd te hebben. De overvloedige regens, die er het geheele jaar door bijna geregeld vallen, — het tropisch klimaat gematigd door een zachte frissche temperatuur tengevolge van de aanzienlijke hoogte, waar op deze rots zijn kruin tot in de wolken verheft, — de voldoende vruchtbaarheid van den bodem, alles werkt er toe mede, om Saba tot landbouwkolonie te maken.

Er zijn zelfs enkele bewoners, die op hun stukje grond wat koffie, suikerriet en cacao hebben geplant, juist voldoende, om er zooveel van te kunnen oogsten als zij voor hun eigen huishoudelijk gebruik noodig hebben.

Ook bananen groeien er in groote menigte en van een goede soort. Zij zijn het voornaamste en nog het meest degelijke voedsel dezer arme bevolking. Voor uitvoer echter naar Curaçao zal waarschijnlijk deze vrucht niet in aanmerking kunnen komen wegens de concurrentie met de kust.

Nog meer werk maakt men van de teelt van zoete aardappelen. Doch de prijzen zijn te gering, de onkosten te hoog om deze arbeid loonend te maken. Hoofdzaak echter voor Saba is de cultuur van *aardappelen en uien.*

De Sabaneesche aardappelen, daar *Irish potatoes* genaamd, ter onderscheiding van de *sweet potatoes*, zoete aardappelen zijn het hoofdproduct van Saba's landbouw. Zij zijn klein van stuk, doch heerlijk van smaak, overtreffen verre de van Noord–Amerika en Holland hier ingevoerde, en zijn niet duurder in prijs. De Zeer Eerw. Pater L. Mulder, R. K. pastoor van de beide parochies op dat eiland, wien ook de stoffelijke welvaart van zijn parochianen ter harte gaat, is in zijn ijverige pogingen reeds zoover geslaagd, dat hij de katholieke instellingen op Curaçao tot geregelde afnemers van de Sabaneesche aardappelen heeft aangeworven. Sommige ontvangen naar gelang der behoefte bijna geregeld 2, 3 tot zelfs 10 vaten. Allen bevinden er zich wèl bij en roemen de voortreffelijke hoedanigheden. Waarom kunnen onze Curaçaosche kooplieden, de aardappelen, in plaats van uit Noord–Amerika of uit Holland, niet van Saba betrekken? Bijzondere voorkeur voor genen bestaat er volstrekt niet. Zij voldoen slechts zeer matig, worden slechts gekocht bij gebrek aan anderen. Verleden jaar nog werd een bezending Amerikaansche aardappelen hier aangevoerd, die totaal bedorven was. En 3 à 4 weken lang waren er geen aardappelen te bekomen.

Nog een bijzondere omstandigheid maakt dit onderwerp actueel.

In het laatst van het vorig jaar heeft de Consul van Duitschland in de Vereenigde Staten van Noord–Amerika de aandacht van de Duitsche landbouwers er op gevestigd, dat de aardappeloogst in de V. S. mislukt was, en hen aangespoord maatregelen te nemen, om zich op export van dit product voor te bereiden. Ook de Nederl. bladen hebben den landbouwers er opmerkzaam opgemaakt. Het is dus te voorzien, dat de prijzen der Amerikaansche aardappelen aanmerkelijk zullen stijgen, terwijl de kwaliteit slechter zal worden.

Ook de prijs van de Irish–potatoes van Saba behoeft niemand af te schrikken. De gewone prijs op Saba voor 1 vat aardappel bedraagt 4 dlrs., terwijl een vat bijna de gelijke hoeveelheid van 3 „craters" van Amerika inhoudt, die hier gewoonlijk ƒ4,50 soms zelfs ƒ6,— per stuk kosten.

Is de prijs van Sabaneesche en Amerikaansche aardappelen dus ongeveer hetzelfde, er bestaat bovendien eenig vooruitzicht, dat de Sab. aardappelen in verloop van tijd goedkooper kunnen worden. Hierbij hebben wij niet zoozeer op het oog, dat de uitvoerrechten tusschen de koloniale eilanden onderling misschien spoedig zullen afgeschaft; — evenmin dat misschien de talrijke vertoogen en 'klachten over de hooge vrachtprijzen van den paketschoener *Gouverneur van den Brandhof* indruk zullen maken; — noch dat er in verloop van tijd nog andere betere en goedkoopere scheepsgelegenheden zullen komen;— het is billijk, dat deze eventueel mindere onkosten van verzending uitsluitend den landbouwers op Saba ten goede zullen komen, die werkelijk den prijs per vat zoo laag mogelijk gesteld hebben en slechts een matige winst behalen. Het is waar, men kan op Saba onder gewone gunstige omstandigheden tot 8 aardappeloogsten per jaar maken. Doch daar staat tegenover 1°. dat deze culture groote onkosten en 2°. zeer veel arbeid vereischt, 3°. de Sab. pootaardappel weinig productief is.

1°. De eigenlijke aardappelvelden op Saba zijn nog ± 200 voet hooger gelegen dan de Quater (Windwarthside) dat is ruim 2200 voet boven de oppervlakte der zee.

Alleen het vervoer van een geheel vat aardappelen van Hellsgate naar de baai om verscheept te worden kost den landbouwers ƒ1,25. Alles moet op het hoofd langs een sterk hellend bergpad, over steenen, rotsblokken, langs trappen naar beneden gedragen worden. Slechts zeer weinig mannen, niet meer dan 3 of 4, bezitten de reuzenkracht een geheel vat ± 150 pond geheel alleen van Hellsgate naar het strand een afstand van 1½ uur van een hoogte van 2200 voet op het hoofd te dragen. Gewoonlijk echter worden slechts halve vaten vervoerd.

2°. De grond moet geregeld bemest worden; en deze stalmest moet over een grooten afstand langs het bergpad in manden op het hoofd gedragen worden.

3°. Daarbij oogst men van 1 vat aardappelen die gepoot worden, niet meer dan 4 à 5, hoogst zelden slechts 6 vaten.

Misschien is dit hierdoor verklaarbaar, dat boven den rotsachtigen bodem niet meer dan 1, hoogstens 2 voet teelaarde ligt. Des ondanks komt dit productievermogen ons te gering, veel te gering voor. In Holland brengt een pootaardappel tot ± 20 anderen voort, er zijn zelfs gevallen bekend, dat men aan één aardappelstronk tot 50 groote en kleine aardappelen telde. Maar wat weet men in Saba van proefvelden af? De resultaten van de landbouw*wetenschap* zijn daar nog niet doorgedrongen, men bewerkt den grond, men poot er juist als dit reeds voor 2 of 3 eeuwen door hun voorouders gebeurde, zonder er de voorlichtingen en raadgevingen van de landbouw*kunde* in toepassing te brengen, omdat men het bestaan er van zelfs niet gissen kan.

Waarlijk, het is te hopen, dat de overkomst van een kundig landbouwleeraar in Curaçao niet langer zal worden uitgesteld. Het wil ons zelfs voorkomen, dat deze in den allereersten tijd met meer succes voor Saba, dan voor Curaçao zal kunnen werkzaam zijn. Immers terwijl voor hem de Curaçaosche cultures *zoo goed als geheel nieuw en vreemd* zullen zijn, en deze wellicht veel studie en langdurige proefnemingen zullen vereischen, — zal hij voor Saba slechts de reeds verkregen resultaten van het wetenschappelijk onderzoek in Holland hebben toe te passen; wellicht een chemisch onderzoek van den grond en eenige aanwijzingen omtrent deze of gene soort van mest, zullen althans voorloopig reeds voldoende zijn om betere uitkomsten te verkrijgen, en een geheele ommekeer ten goede in deze culture te weeg te brengen en dientengevolge stellig bij een grootere productie de Sabaneesche aardappelen ook veel goedkooper maken. Nu laat men vele aardappelvelden braak liggen, wegens gebrek aan uitvoer. In vroeger jaren werden jaarlijks 800 tot 1000 vaten aardappelen van Saba verscheept, vooral naar St. Thomas. In den laatsten tijd stijgt de uitvoer niet meer boven de 300 vaten.

Van harte hopen wij, dat spoedig door onderlinge samenwerking van persoonlijk initiatief en steun van het gouvernement aan dezen treurigen toestand een einde kome en een tijd van voorspoed voor deze noodlijdende landbouwersbevolking aanbreke. Ook de handel en de Curaçaosche verbruikers zullen er mede gebaat zijn, de band tusschen beide eilanden zal er nauwer door worden toegehaald.

P.

„Inspecteur van den Landbouw
IN WEST-INDIE.

De Surinamer publiceert in het nummer van 8 Juni, No. 46. het eerste gedeelte van „het rapport omtrent landbouwtoestanden in Suriname" van prof. WENT. Wij laten hier slechts volgen hetgeen ook voor Curaçao van belang is:

„Wetenschappelijke voorlichting van den landbouw zal ook noodig zijn, om te zorgen, dat niet andere tropische landen ons langzamerhand geheel overvleugelen; immers die voorlichting vindt men reeds in onze Oost–Indische koloniën, in Britsch-Indië en op Ceylon, in de nieuwe Duitsche en Amerikaansche koloniën en, zooals uit dit rapport blijken zal in de Britsche West–Indische koloniën."

---

ommekeer in de houding van het volk tegenover de katholieken, priesters en kloosterlingen heeft plaats gehad.

* *
*

Een langen tijd naderhand schreef men Augustus van het jaar 1870. De groote Fransch–Duitsche oorlog was uitgebroken, de slag van Wörth geslagen, de Duitsche troepen rukten op alle liniën vooruit. Geheel Engeland was vol van de oorlogsberichten.

Bij Dr. Halle vertoefde juist de voorheen geschetste heer, die steeds met hem over hoop lag en altoos de grofste vooroordeelen tegen de katholieken te berde bracht. Hij was eer verbitterder dan rechtvaardiger geworden; Dr. Halle moest met hem in gezelschap verkeeren uithoofde van zijne betrekking, anders zou hij dezen omgang reeds lang hebben afgebroken.

Terwijl de beide heeren te zamen keuvelen, kwam er een bediende binnen en berichtte: „Een koetsier, hij noemt zich alleen Pat, verlangt uitdrukkelijk u een oogenblik te spreken; hij heeft u iets van groot aanbelang mee te deelen."

„Ik was juist van plan te vertrekken," sprak Dr. Williams, gelijk wij den bekende van Halle willen noemen.

„Wees zoo goed en blijf nog wat; mijne vrouw zal zich verheugen u te zien," en hij geleidde hem in eene andere kamer, waar mevrouw Halle hem vriendelijk ontving.

Toen Dr. Halle terugkwam, was Pat, de koetsier, reeds binnengekomen. Hij zag er deftig uit, stak goed in de kleeren, was ietwat opgewonden, maar toch nuchter.

„Sir," begon hij, „eindelijk heb ik uw huis gevonden, het huis van mijn weldoener, van hem, die mij het leven heeft gered......?

„Laat dat, Pat," antwoordde Dr. Halle met nadruk, „anders spreek ik niet meer tegen je."

„Nu, welaan, dan moet ik in Godsnaam maar binnenhouden, wat ik het eerst wilde zeggen. Maar de hoofdzaak blijft desniettemin. En nu zal ik spreken. Master Halle, in heel Manchester praat men er over, dat u, als Duitscher, ten oorlog opgeroepen is. Verscheidene Duitschers zijn reeds op reis. U zou dus vrouw en kind moeten verlaten, naar Pruisen vertrekken, soldaat worden en ten strijde trekken......is het niet zoo?"

Dr. Halle knikte slechts, zonder een woord te spreken, maar eene onbeschrijfelijke verbazing stond op zijn gelaat geteekend, toen Pat vervolgde: „Dat had ik dan ook trouwens gehoord en wij hebben er thuis over gesproken. Wij hebben onmiddellijk tegen elkaar gezegd, dat u niet aan al die vermoeienissen mocht worden blootgesteld. U kon op slot van rekening wel het leven er bij inschieten. Toen heb ik geweten, wat mij te doen stond. Mijne kinderen zijn gestorven; wij hebben zooveel bespaard, dat mijne vrouw en grootmoeder een half jaar daarvan kunnen leven, en dus heb ik het besluit gemaakt, om als uw remplaçant naar Duitschland te vertrekken. Ik hoop, dat men daar met mij tevreden is: gezond ben ik en sterker dan u. Geef mij voor den koning van Pruisen, of zoo'n ander groot heerschap, een schrijven mee, waarin u meldt, dat u verhinderd is ten oorlog te trekken en ik uw plaatsvervanger ben. Dan laat ik mij inkleeden en naar Frankrijk sturen en ik zal u eer aandoen. Ik hoop, dat alles goed van stapel loopt. En mocht ik niet meer thuis komen...... mijn vrouw en ook grootmoeder hebben afscheid van mij genomen, en hare toestemming gegeven; zij zijn kalm en bidden voor mij; zij zijn blijde, dat wij u dezen dienst kunnen bewijzen en ook ik verheug mij er over van ganscher harte. Morgen kan ik reeds afreizen, als u mij de papieren wil geven,"

Sprakeloos stond Dr. Halle voor den eerlijken Pat, wien het waarlijk ernst was met zijn aanbod.

Met lange teugen ademend schouwde hij den koetsier in 't gelaat. Dan strekte hij zijn beide handen naar hem uit en drukte die van den braven Pat, terwijl zijne oogen vochtig werden. Hij was in 't eerste oogenblik oogenblik niet in staat te spreken.

Langzamerhand werd hij zich zelven meester en nadat hij voor het aanbod, stellig eenig in zijn soort, bedankt had, verklaarde hij aan den verwonderden Pat, dat deze zich met zijn goeden wil moest vergenoegen, omdat hij (Halle) niet opgeroepen was, noch opgeroepen kon worden. Vervolgens gaf hij Pat te verstaan, dat deze een oogenblik moest wachten, en snelde naar de andere kamer, waar zijne vrouw met Dr. Williams zat.

Daar verhaalde hij, wat Pat voornemens was. Zijne vrouw sprong op, als geëlectriseerd.

„Dien man moet ik terstond mijn dank betuigen, waar is hij?" riep zij. Haar was het offer, waartoe Pat zich bereid verklaar had, haast nog dierbaarder dan aan haren echtgenoot. Doch eer zij de kamer kon verlaten, stond ook Dr. Williame op, en met zijn stijfste buiging verklaarde hij: „Master en mistress Halle, nu ben ik door een katholiek koetsier overtuigd. Wat ik tegen den katholieken godsdienst gezegd heb herroep ik, en zoo lang ik leef kunt u op mij rekenen in het ondersteunen en verdedigen der katholieke nonnen in Manchester."

En alle drie begaven zich naar de zaal waar Pat nog stond te wachten, die maar niet kon begrijpen, dat men zoo veel woorden om hem verspilde.

Met een bedrukt gelaat, om reden hij nu niet ten oorlog mocht trekken, maar van den anderen kant in het geruststellend bewustzijn, dat hij bij zijne vrouw en moeder mocht blijven, nam hij afscheid.

En Dr. Halle en zijne echtgenote erkenden, hoe de barmhartigheid haar loon dikwijs reeds hier op deze wereld vindt.

(*Wordt vervolgd.*)

„Deskundige voorlichting zal echter alleen dan het gewenschte gevolg hebben, wanneer de landbouwers naar die voorlichting luisteren.”

....

„Wat kan er nu gedaan worden, om ook onze kolonie te begiftigen met het voorrecht van wetenschappelijke voorlichting van den landbouw, zoodat deze kan blijven concurreeren met die van de omringende koloniën en van de overige tropische eilanden?

Voor dat ik mijn voorstellen hieromtrent uiteenzet, moet ik mededeelen, dat mijn bezoek aan de verschillende eilanden der kolonie Curaçao mij de overtuiging heeft geschonken, dat ook daar wetenschappelijke voorlichting van den landbouw uiterst noodzakelijk zal zijn, wil er eenige verbetering in de toestanden komen. Ik zal dit uitvoerig uiteenzetten in een rapport aan zijne Excelentie den Minister van Koloniën uit te brengen. Nu zijn de toestanden op Curaçao, Aruba en Bonaire vrij sterk afwijkend van die in Suriname, omdat de regenval aldaar gering is en er in het algemeen langdurige periodes van droogte kunnen voorkomen. Maar toch wordt ook op die drie eilanden op lagere vochtige plaatsen de gewone tropische landbouw uitgeoefend, is er in elk geval mogelijk. De drie overige eilanden, St. Eustatius, Saba en St. Martin hebben een klimaat dat veel meer overeenstemming vertoont met dat van Suriname (al zijn er ook verschillen), zoodat daar in elk geval de cultuur van de meeste tropische gewassen mogelijk is. Wanneer men dit in het oog houdt, daarbij rekening houdt met het geringe aantal inwoners, en de beperkte geldmiddelen van onze West-Indische koloniën, dan geloof ik, dat wij niets anders kunnen doen dan op kleine schaal het voorbeeld van het Britsche Rijk met zijn zooveel grooter en belangrijker kolonies te volgen, namelijk de wetenschappelijke voorlichting voor den landbouw in de koloniën Suriname en Curaçao in één instelling te centraliseeren.

Natuurlijk zal een dergelijke instelling door een klein land als het onze nooit op die groote schaal kunnen worden ingericht als Engeland en vooral de Vereenigde Staten gedaan hebben en de vraag zal dus eerst gesteld moeten worden: wat is het meest noodzakelijke, wat soort van personen zijn absoluut onontbeerlijk in dit geval?

Het komt mij voor, dat in de eerste plaats noodig is een plantkundige, in de tweede plaats een scheikundige. Het zal wel nauwelijks eenig betoog behoeven, dat een plantkundige noodig is; bij alle mogelijke vragen, die zich voordoen op het gebied van cultuur van plantenziekten, van rasverbetering, van invoer van nieuwe cultures, van behandeling der bosschen is zijn voorlichting noodig. De scheikundige zal moeten optreden als adviseur, waar het betreft het onderzoek van grondsoorten, van meststoffen, de bereiding van insecten en suikerriet, de fermentatie van cacao, in dit laatste geval in samenwerking met den plantkundige. Deze samenwerking zal in vele gevallen moeten plaats hebben, b. v. bij proeven ter verkrijging van betere rassen van suikerriet door uitzaaiing en selectie.

Ik zou zeer bepaald willen waarschuwen tegen het zoeken naar een persoon, die zoowel plantkundige als scheikundige is. De opleiding onzer botanici maakt, dat zij wel eenige chemische kennis bezitten, maar toch meestal te gering om zelfstandige onderzoekingen uit te voeren, terwijl de scheikundige noch aan onze Universiteiten, noch aan de Polytechnische school de biologische wetenschappen leert. Wel zijn er meer dan eens andere categorieën van personen aangewezen, die een kennis van beide vakken in zich zouden vereenigen b. v. pharmaceuten of diegenen, die het eindexamen van de hoogere landbouwschool hebben afgelegd, maar ik geloof, dat men zich hierin vergist. Lang niet ieder, die den doktersgraad in een van deze vakken heeft verkregen, is dan ook voor die betrekkingen geschikt.

Het geldt hier toch volstrekt niet alleen het toepassen van reeds bekende zaken op den praktischen landbouw, maar er moeten telkens nieuwe verschijnselen onderzocht worden, nieuwe banen van onderzoek worden geopend, iets wat alleen de werkelijke natuuronderzoeker doen kan. Het behoeft daarbij wel geen betoog, dat het vooral in het begin van groot belang is, bekwame personen voor die betrekkingen te vinden, waar het geldt de organisatie van een nieuwen belangrijken tak van dienst. In verband met de ervaringen, in de naburige Engelsche koloniën opgedaan, zal het noodzakelijk zijn een van deze beide ambtenaren tot Chef te maken, den ander een ondergeschikte betrekking te geven, al moge hij ook zooveel mogelijk zelfstandig werkzaam zijn. Met het oog op de boven uitgeengezette feiten zal het zeker het wenschelijkste zijn den plantkundige tot chef te maken, den scheikundige tot tweeden persoon; tenzij alleen een jong, pas gepromoveerd plantkundige te krijgen ware en een scheikundige gevonden werd met ervaring van practischen landbouw. Ik neem dus aan dat als chef benoemd wordt een dokter in de plantkunde, voor wien ik den titel zou willen voorstellen van: Inspecteur van den Landbouw in West-Indië.

Als standplaats van den inspecteur meen ik dat Paramaribo de aangewezen plaats is, daar Suriname zeker de belangrijkste van onze West-Indische koloniën is. Hij zal echter natuurlijk gelegenheid moeten hebben, zoo dikwijls hij dit noodig oordeelt, zich naar een of meer van de eilanden der kolonie Curaçao te begeven. De scheikundige zal in het algemeen niet zoo dikwijls behoeven te reizen en kan dus meestal in Suriname blijven. Het is trouwens een onderdeel van mijn plan, dat te Curaçao een landbouwkundige zou benoemd worden, die daar onder toezicht van den inspecteur zelfstandig zou kunnen optreden. Dit zal nader in mijn raport aan den Minister worden uiteengezet; ik vermeld het hier alleen, omdat daaruit blijken kan, dat de werkkring van den inspecteur voor Curaçao voor een groot gedeelte van controleerenden aard zal zijn, behalve waar het betreft het instellen van wetenschappelijke onderzoekingen in een laboratorium, die te Paramaribo zouden moeten geschieden. Wel zou op Curaçao een kleine proeftuin gevestigd dienen te worden voor proeven in het veld en voor het kweeken van die bizondere gewassen, dat zich zouden kunnen adapteeren aan het klimaat van Curaçao, terwijl de cultuurtuin te Paramaribo meer in het bijzonder ook de Bovenwindsche eilanden van zaden en stekken zou moeten voorzien.”

....

Tot globale toelichting van de kosten moge dienen het resumé van het rapport over de voorstellen, luidende:

‘‚Resumeerende, komen dus mijn
„voorstellen hierop neer: Er wordt
„benoemd een inspecteur van den
„landbouw voor West-Indië op een
„traktement van f 8000,— (waarvan
„¼ ten laste van Curaçao, ¾ ten laste
„van Suriname komt): dit zal moe-
„ten zijn een wetenschappelijk ge-
„vormd plantkundige. Deze krijgt
„onder zich een scheikundige op een
„traktement van f 4000, — tot
„f 6000.— Ten hunnen behoeve wordt
„in den Cultuurtuin te Paramaribo
„een laboratorium gebouwd, waar-
„van de kosten van bouw en in-
„richting geraamd worden op
„f 25000.— De standplaats van den
„inspecteur is Paramaribo, maar hij
„zal, zoo dikwijls hij dit noodig oor-
„deelt, een of meer eilanden der ko-
„lonie Curaçao kunnen bezoeken.
„Hij zal optreden als adviseur
„van de Gouverneurs der beide ko-
„loniën in alle zaken, den landbouw
„betreffende, aan de planters advies
„geven over de cultuur der land-
„bouwgewassen, de bestrijding van
„plantenziekten, de bereiding van
„landbouwproducten, zorgen voor
„den invoor van nieuwe cultures,
„den plantengroei van onze koloniën
„bestudeeren met het oog op het
„vinden van nieuwe nuttige gewas-
„sen. Hij treedt op als chef van
„den Cultuurtuin en zal zooveel mo-
„gelijk kennis van den landbouw on-
„der de planters verspreiden, ook
„door het organiseeren van land-
„bouwonderwijs.”

Ingezonden Stukken.

Weled. Heer Redacteur,

Ondergeteekende behoort niet alleen tot de geregelde, belangstellende *lezers* van uw degelijk en actueel weekblad, maar hij vergunt zich ook de weelde, en schaamt zich er niet voor, ook *abonné* te zijn. Moge deze aanbeveling voor UEd. reden genoeg zijn, aan het volgende een bescheiden plaatsje in te ruimen.

Het vorige nummer van den *Amigoe di Curaçao* bevatte eenige regelen gelicht uit een artikel van *De Vrijmoedige*, getiteld: *Binnenlandsche aangelegenheden*, onderteekend door de (voor UEd.) duidelijke initialen J. H. B. G. Met al mijn staren is het mij echter niet mogen gelukken een bekende persoonlijkheid door dien min of meer doorzichtigen(?) sluier heen te onderkennen. Maar eigenlijk doet dit ook niets ter zake. Zooveel blijkt toch met zekerheid, uit het artikel zelf, dat de schrijver het voorrecht heeft geen steelschen, maar een vrijen blik te mogen werpen achter de coulissen van ons koloniaal bestuur, i. c. in officieele rapporten der districtmeesters. Naar iemand met zooveel gezag, die zooveel recht heeft om mede te spreken, verdient wel geluisterd te worden.

Daarom hecht ik aan de middelen ter opleving van den landbouw aangegeven door J. H. B. G. mijn volle sympathie.

Toch mag het wel gezegd worden, dat ook aan U. M. de Red., een goed deel van dien lof toekomt.

Het plan door de redactie van den *Amigoe* aan het einde van het artikel van *De Vrijmoedige* toegevoegd, beschouw ik nog als de kroon op het werk.

Wel zal het tegenkanting ontmoeten en op bezwaren stuiten, maar ook mijns inziens, is het eenige middel om de sisalculture aantrekkelijk en populair te maken: aan allen die een bunder grond huren een tweede bunder te geven, slechts onder verplichting daarop sisal te planten en eerst bij eersten oogst hiervoor huur te betalen.

De Heer J. B. H. G. vergunne mij echter een vraag. Waarom heeft hij, die blijkt omgang te hebben met de districtmeesters en reeds jaren lang hun rapporten kent, niet vroeger medegewerkt om de sisalculture te verspreiden, toen de Heer HAMELBERG hierover zijn doorwrochte artikelen schreef; waarom toen niet deze culture *aanbevolen* bij personen van invloed? Ook *in dien tijd* zou zijn raad gewillig zijn aangehoord, en misschien reeds uitgevoerd. Immers, reeds *in dien tijd*, onder het bestuur van onzen *vorigen* Gouverneur, werd reeds de eerste subsidie gegeven voor de sisalculture. Wij zouden *nu reeds* profijt trekken van een culture, welke zoo uitstekend geschikt is voor ons eiland en flinke winst oplevert.

De eer, deze culture hier reeds lang bekend gemaakt en het *wetenschappelijk* bewijs geleverd te hebben, dat zij hier mogelijk en winstgevend zou wezen, komt ontegenzeggelijk toe aan den Heer HAMELBERG.

Voor het *practisch* bewijs, dat de Curaçaosche bodem werkelijk geschikt is voor *Sisal*, zorgde de onvermoeide, energieke Heer HENRIQUEZ. Gouverneur BARGE heeft deze culture gesteund. Ook nog onder zijn bestuur heeft de Heer HENRIQUEZ zijn *tweede* groote aanplanting tot stand gebracht en wel als een onmiddellijk gevolg van de eerste subsidie door den *vorigen* landvoogd verleend.

Hadden *toen* de hiertoe bevoegde personen gesproken en hun steun verleend, dan zoude de sisalculture onder Mr. BARGE niet slechts zijn ingevoerd, maar ook populair zijn geworden en beoefend.

Hoe kan nu de Heer J. H. B. G. zeggen: „Deze nieuwe culture, gedurende het bestuur van den tegenwoordigen landvoogd hier ingevoerd en door Z. H. E. G. van wege Nederland geldelijk gesteund zoude...... zeer zeker veel bijdragen om hier eene aangename herinnering aan Z. H. E. G. achter te laten.” Dit laatste klinkt als een raadsel en het eerste is geheel bezijden de waarheid.

M. de R. mijn oprechten dank voor de verleende plaatsruimte.

N. N.

Curaçao, 30 Juni 1902.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Een Wetenschappelijke onderscheiding.

Met groote ingenomendheid kunnen wij vermelden, dat tot lid van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam (afdeeling voor taal-, letter-, geschiedkundige en wijsgeerige wetenschappen) werd benoemd Prof. J. V. DE GROOT, O. P. De keuze geschiedde in de buitengewone vergadering der Akademie op 14 April ll.

Prof. De Groot is de derde katholieke priester, wien de hooge onderscheiding eener benoeming tot lid der Koninklijke Akademie mocht te beurt vallen. Vóór hem namen zitting Mgr. dr. Th. Borret en de op het gebied van oudheidkunde en archieven zoo verdienstelijke priester J. Habets.

Dinsdag 10 Juni ll. is de eerste afdeelingsvergadering door prof. De Groot bijgewoond.

Behalve Pater DE GROOT werden nog benoemd: de heeren prof. J. d'Aulnis de Bourouill, te Utrecht, prof. Max Conrat, te Amsterdam, prof. J. J. Hartman, te Leiden, dr. D. C. Hesseling, te Leiden, prof. J. Oppenheim en prof. J. Woljert, te Amsterdam, tot gewone leden der letterkundige afdeeling: van den heer prof. W. Einthoven, te Leiden, tot gewoon lid, en van de heeren dr. A. W. Nieuwenhuis, tijdelijk in Nederland, en dr. W. Van Bemmelen, te Batavia, tot correspondenten der natuurkundige afdeeling van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen.

Havennieuws.

H. M. *Suriname* is Donderdagmorgen naar Grenada vertrokken.

* *
*

De volgende week zal de HEG. Heer Gouverneur, vergezeld van zijn adjudant en den heer BARTELINK, een reis maken naar Bonaire.

* *
*

De *„Gouverneur van den Brandhof"* zal 10 Juli naar de Bovenwindsche eilanden vertrekken.

* *
*

Gisterenavond was de paketschoener *„Gouverneur van Heerdt"* reeds zeilklaar, om koers te zetten naar Bonaire, toen er order werd gegeven de zeilen te reven en te wachten tot heden, om dan naar La Vela de Coro te stevenen.

* *
*

Dezen morgen is de *Koningin Regentes*, naar men zegt, naar La Vela de Coro vertrokken.

* *
*

Dezen morgen is hier aangekomen de Fransche oorlogsboot *Suchet*; dezelfde die zich zoo verdienstelijk heeft gemaakt bij de ramp van Martinique.

Eduard VII.

De berichten omtrent Z. M. den koning van Engeland luiden iets gunstiger.

Koninklijke onderscheiding.

Z. M. de koning van Italië heeft Dr. J. H. M. ELLIS, waarn. directeur van het militaire hospitaal, benoemd tot Ridder in de *Kroonorde* van Italië. Van harte wenschen wij den kundigen, algemeen geachten dokter geluk met deze buitengewone waardeering zijner diensten en bereidvaardige hulp bewezen tijdens de ziekte der Italiaansche matrozen en bij den dood en begrafenis van GIOVANNI PEGOLLO, officier van de *Umbria*, verleden jaar hier gestorven.

De Italiaansche kroonorde bevat vijf klassen en werd ingesteld door koning Victor Emmanuel II den 20 Febr. 1868.

Nieuwe benoeming.

Dr. H. A. DE CASSERES is benoemd tot geneesheer van het leprozengesticht *Zaquito*, omdat Dr. A. D. JESURUN, die 20 jaar deze post heeft waargenomen, zijn ontslag heeft aangevraagd, hetwelk hem eervol is verleend.

K. W. I. M.

In dank van de heeren HELLMUND & C°. ontvangen een nieuwe mailtabel voor het tweede halfjaar 1902. De nieuwe boot *Prins der Nederlanden* zal den 15den September haar eerste reis aanvangen, terwijl *Prins Frederik Hendrik* weer 1 Nov. in de vaart komt.

Heuglijk nieuws.

Echt hollandsche sigaren zijn hier een zeldzaamheid; 't is dus wel een heuglijk nieuws voor de heeren rookers, dat de *Botica Central* van DE LANNOY & C° weer ruim voorzien is van zijne hollandsche merken, geurig van smaak, sierlijk van vorm en in nette verpakking. Men make dus van de gelegenheid gebruik.

Onverwachte waardeering.

Dinsdag ll. bracht de HEG. Heer Gouverneur een bezoek aan de fratersschool op Pietermaai en bleef er den geheelen morgen. Met voldoening zullen de EE. Fraters de herhaalde betuiging van hooge tevredenheid hebben vernomen. Ook het hollandsch voldeed uitstekend. Kortom ZHEG. erkende, dat deze school een ideaal was van een volkschool. Deze waardeering van bevoegde personen, (men herinnere zich het bezoek der schoolcommissie van verleden week,) weegt wel op tegen het onoordeelkundig gepraat van anderen.

De "Curaçaosche Maatschappij."

Deze ijverige vereeniging heeft Maandag aan al haar leden een circulaire rondgedeeld, waarbij vijf soorten van veevoederplanten als geschikt voor onzen bodem en ons klimaat door bevoegde kenners worden aanbevolen.

Het Bestuur zal zelf proefneming doen op haar terrein, doch wenscht ook, dat anderen evenzeer een poging wagen om hier beter veevoeder te verkrijgen. Men kan zijn bestellingen doen bij het Bestuur, zoo men slechts vóór *9 Juli* zich aanmeldt.

Uit het tweede gedeelte der circulaire blijkt ook, dat er druk geschreven is over ons zout. Wil er echter een markt voor geopend worden, dan moet het zout wat hier gewonnen wordt eerst aan een proef in Holland worden onderworpen.

De vereeniging verzoekt dringend ook hierin medewerking van haar leden, die zoutplanters zijn en hoopt vóór *ultimo September* a. s. monsters te ontvangen van alle soorten zout en tevens van „onrijp" zout, alles verpakt in stevige vaten.

Om eenige regelmaat in de verzending te brengen, verzoekt het bestuur de in te zenden vaten van een duidelijk merk te voorzien ter onderscheiding van de plaats van herkomst en bovendien *grof* zout te merken met de letter *A*, *fijn* zout met de letter *B* en *onrijp* zout met de letter *C*.

De kosten der verzending per K. W. I. M. blijven voor rekening van de Maatschappij.

Woensdagmorgen om 10 uur wordt er een algemeene vergadering gehouden in de bovenzaal der Societeit *De Gezelligheid*.

Onze bestellers.

De brievenbestellers meenen verongelijkt te zijn, omdat de directie iets van hen vraagt, wat niet in het contract staat, volgens welk zij in dienst zijn genomen en zwaarder werk eischt, dan, volgens hen, gevorderd kan worden.

Voortaan zouden de postpakketten in een wagentje worden rondgebracht, terwijl vroeger die pakketten werden gedragen.

Een ieder zou meenen, dat dit een verlichting van arbeid is, een tegemoetkoming aan de bestellers en een voordeel voor het publiek. Nu toch kunnen alle pakjes in eens worden medegenomen en, ongeschonden bewaard, gemakkelijk worden rondgebracht.

De bestellers echter oordeelen anders en verklaren, dat het hun veel zwaarder zal vallen een wagen te duwen of te trekken, dan eenige pakketten te dragen. Zij verklaren, dat de pakjes, over de verschillende wijken verdeeld, nimmer zoo groot in aantal zijn en dat er nooit over werd geklaagd, dat de pakketten niet in goeden staat werden ontvangen. Daarom zijn zij besloten liever hun goede betrekking prijs te geven, dan met het postpakketwagentje te rijden.

Onder de brievenbestellers zijn er, die reeds jaren lang trouw en eerlijk hebben gediend, daarom durven wij om een weinig toegevendheid verzoeken en voorstellen hun groote gevoeligheid (verkeerd op zich zelf misschien, maar te vergeven, omdat zij zoo algemeen is) te ontzien. Zou het niet mogelijk wezen een afzonderlijken beambte aan te stellen voor den postpakketdienst, om met den wagen te rijden, indien het gebruik van een wagen ook hier werkelijk nuttig en noodig is gebleken tot nut van het publiek en tot goede regeling van den dienst?

„Scherpschuttersvereeniging."

Naar wij vernemen is de heer Gouverneur voornemens deze vereeniging op bijzondere wijze te steunen. Het getal leden zal op 100 worden gebracht, om dan later, voorzien van goede wapenen en uniform (op 's lands kosten?) in plaats te treden van de schutterij, als deze afgeschaft is.

Examen.

Geslaagd voor akte onderwijzeres 3de klasse de Eerw. Zuster LUCIANA, (ALIDA SUSANNA PETERS).

Van ganscher harte wenschen wij de Eerw. Zuster geluk.

Buitenland.

Duitschland.—*Polenwet*. — De commissie uit het Pruisische Huis van Afgevaardigden heeft met 13 tegen 7 stemmen de zoogenaamde *Polenvorlage* aangenomen.

—*Schloss Schaumburg*, het kasteel, waar H. M. de Koningin eenigen tijd hoopt door te brengen, ligt nabij Balduinstein, een klein station van den Lahn-spoorweg (Coblenz—Giessen). De afstand van het station tot het kasteel bedraagt langs den rijweg 25 minuten. Langs een pad kan men in 25 minuten boven zijn.

In 1194 wordt Schaumburg voor 't eerst in de geschiedenis vermeld. Het behoorde toen aan de heeren Von Isenburg. Na in den loop der eeuwen van hand tot hand te zijn gekomen, werd het slot door erfenis eigendom van den aartshertog Stephan van Oostenrijk en werd na diens dood (1867) na een langdurig proces tusschen Oldenburg en Waldeck, aan den vorst van Waldeck, toegewezen.

Het hoog gelegen kasteel is een prachtig gebouw, in zuiver middeneeuwschen stijl door aartshertog Stephan gerestaureerd.

Van den toren heeft men een heerlijk uitzicht naar het omliggende bergland.

Ingezonden Mededeelingen.

EMULSION DE SCOTT.

PUESTO PROMINENTE.—Se lo asigna á la Emúlsión de Scott el doctor V. M. Rada, de Puerto Cabello, en el siguiente oportuno certificado: "Doctor V. M. Rado, médico cirujano de la Universidad Central de Venezuela certifica que con frecuencia he ocurrido á la Emulsión de Scott de aceite de hígado de bacalao con hipofitos de cal y de sosa, como un excelente preparado para combatir la astenta producida por la flatosis escrofulosa, y como un adyudante eficaz en el tratamiento de las enfermedades bronco pulmonares.

Así no vacilo en recomendar este precioso agente medicamentoso, que ya ocupa puesto prominente en la terapeutica."

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1902.	Zulia	Caracas	Marcb.	Philad.	Zulia	Caracas
Vertrekt van NEW-YORK	Mei 24	Mei 31	Juni 7	Juni 14	Juni 21	Juni 28
Komt aan te SAN JUAN		Juni 5		19		Juli 3
Vertrekt van „		6		20		4
Doet CURAÇAO aan		8		22		6
Komt aan te LA GUAIRA	31	9	14	23	28	7
Vertrekt van „	Juni 1	11	15	25	29	9
Komt aan te PTO. CABELLO		12		26		10
Vertrekt van „		13		27		11
Komt aan te CURAÇAO	2	14	15	28	30	12
Vertrekt van „	9	15	22	29	Juli 7	13
Doet LA GUAIRA aan		16		30		14
„ PONCE „	11		24		9	
„ SAN JUAN „		18		2		16
Komt aan te NEW-YORK	17	23	30	7	10	21

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Zulia	Merida
Vertrekt van CURAÇAO	Juni 2	Juni 9	Juni 16	Juni 23	Juni 30	Juli 7
Komt aan te MARACAIBO	3	10	17	24	Juli 1	8
Vertrekt van „	7	13	21	27	5	11
Komt aan te CURAÇAO	8	14	22	28	6	12